

**Załącznik Nr 4
do Uchwały Nr VIII / 45 / 2011
Rady Miejskiej w Prabutach
z dnia 29 czerwca 2011 roku**

Plan Odnowy Miejscowości Sypanica

**Województwo Pomorskie
Powiat Kwidzyński
Gmina Prabuty
Miejscowość Sypanica**

Spis Treści:

1. Charakterystyka miejscowości	3
2. Rys historyczny.....	6
3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	7
4. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu	7
5. Analiza SWOT (Sypanica).....	9
6. Opis przedsięwzięcia.....	10
7. Opis planowanych zadań inwestycyjnych oraz przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną wraz z harmonogramem ich wdrażania.....	15

1. Charakterystyka miejscowości

Sypanica to wieś sołecka w północno-zachodniej części gminy, na terenie pagórkowatym, urozmaiconym oczkami i ciekami wodnymi. Od zachodu w odległości 300 m od wsi, jezioro Orkusz i o takiej samej osada wchodząca w skład sołectwa Sypanica. Od południa, w odległości 1 km miejscowość Kałdowo należąca również do sołectwa, za nią obniżenie terenu i kompleks leśny. Wieś oddalona od Prabut o około 5,0 km.

Sołectwo obecnie liczy 267 osób, w tym Sypanica 227, Kałdowo 22 i Orkusz 18 osób.

We wsi Sypanica znajduje się sklep spożywczo-przemysłowy, świetlica wiejska, remiza straży pożarnej, teren na boisko sportowe, kaplica rzymsko-katolicka wygospodarowana z pomieszczeń przynależnych do świetlicy oraz dobrze funkcjonujące gospodarstwo agroturystyczne. Świetlica wiejska pełni najważniejszą funkcję w spotkaniach społeczności lokalnej, jak również nie urządzone boisko sportowe jest głównym miejscem imprez sportowo-rekreacyjnych.

Wieś zachowała pierwotny układ wsi ulicówki. Główną drogą jest droga o nawierzchni asfaltowej łącząca Prabuty z Kwidzynem przez kompleks leśny. Następną drogą wiejską jest droga, która przebiega z północy na południe, tj. z Gdakowa do Kałdowa. W południowo-wschodniej części wieś przecina droga biegnąca ze wschodu na zachód tj. z Gont do Orkusza. Przez Sypanicę biegnie ścieżka rowerowa umożliwiającą turystom poznawanie terenu naszej gminy, jest to tzw. „szlak czerwony o długości 26,7 km.

Bardzo bliskie sąsiedztwo jeziora Orkusz sprawia, że wieś staje się bardziej aktywna i otwarta dla turystów.

Sołectwo przyjmuje charakter rolniczo – turystyczny, zwłaszcza, że nad jeziorem Orkusz powstało wiele całorocznych i sezonowych domów letniskowych, będących w większości własnością mieszkańców sąsiednich miast. Ponadto w Orkuszu znajduje się zabytkowy dworek w trakcie remontu i Ośrodek Integracji Dzieci i Młodzieży ZHP Kwidzyn całoroczny, pełniący jednocześnie w okresie letnim bazę wypoczynkową dla harcerzy i dzieci z domów dziecka i placówek opiekuńczych z

terenu całej Polski. Ośrodek jest położony w centrum Orkusza na obszarze 4 ha gruntów leśnych. W Orkuszu znajduje się ogólnodostępne kąpielisko z plażą usytuowaną nad jeziorem Orkusz, będącą w administracji ZHP Hufiec Kwidzyn. Ośrodek od wielu lat z uwagi na swoją rozbudowaną infrastrukturę, pełni też funkcję spotkań społeczności lokalnej, jak również zaplecze sportowe. Jest wykorzystane przez mieszkańców Orkusza i sąsiednich wsi Sypania, Laskowice.

Położenie Sypanicy w gminie Prabuty

2. Rys historyczny

Sypanica to stara pruska osada istniejąca pod nazwą Sypenyn. W 1242 roku mistrz krajowy Henryk von Weide nadał ją Teodorowi von Tyfenowowi. W 1282 roku Sypanica przeszła w posiadanie Dietricha Stangego. Jego dziedzic i następca, Teodoryk Stange, założył 1354 roku wieś „Sypanicz”. W 1366 roku biskup pomezkański wystawił Stangom przywilej potwierdzający posiadanie przez nich posiadłości Sypanicy i Orkusza. Jeszcze w roku 1386 Sypanica była własnością Stangów. Wkrótce jednak, bo w 1394 roku, przeszła ona w posiadanie biskupa pomezkańskiego. Jak wynika z akt wizytacyjnych z roku 1531, wieś została całkowicie zniszczona w czasie wojny głodowej i jeszcze po roku 1466 nie była zagospodarowana.

Kościół w Sypanicy wybudowany został bardzo wcześnie. W dokumencie z 1303 roku wymieniony jest proboszcz (dominius Conradus plebanus in Sypenitz). W czasie wojny głodowej kościół został zniszczony i już nigdy go więcej nie odbudowano.

W 1789 roku Sypanica była wsią królewską i liczyła 23 domy mieszkalne.

W 1885 roku do wsi należało 608,7 ha (w tym 542 ha ziemi ornej i 4 ha łąk) i 49 domów a w 1905 roku 614,5 ha. Obecnie powierzchnia Sypanicy wynosi 588 ha, Orkusz 553 ha i Kałdowo 212 ha. We wsi istniała 1 – klasowa szkoła. Bardzo wielu mieszkańców Sypanicy zginęło w obydwu wojnach światowych. Pamięć ofiar I wojny światowej upamiętniał pomnik z 1928 roku.

Od września 1945 roku w 4 klasowej szkole kierownikiem była Jadwiga Adamska, następnie Józef Piórkowski, Zenon Blinkiewicz, Zenon Rutecki, Stefan Waszczuk, Jadwiga Wiśniewska, Krystyna Wilkowska, Danuta Basaj. Szkoła została zlikwidowana w 1996 roku.

W latach 1951-1959 działała Gromadzka Rada Narodowa. W 1947 roku otwarto sklep, w 1958 roku wybudowano Klub Rolnika. Powstał SKR.

Sołtysami byli: Bernard Jarzynka, Tadeusz Skazalski, Władysław Stefański, Bronisław Tomkowski, Janina Barańska, Andrzej Czyż, Stanisław Tomkowski i obecnie funkcję tą sprawuje Irena Stoltmann.

Ludność Sypanicy: 1864 r. - 383 osoby; 1885 r. - 284; 1910r. - 268; 2000r. - 226; 2007r. - 220. Sołectwo obecnie liczy 267 osób, w tym Sypanica 227, Kałdowo 22 i Orkusz 18 osób.

3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

W Sypanicy znajduje się:

- świetlica wiejska
- w budynku tym znajduje się również kaplica rzymsko-katolicka
- figurka Matki Boskiej
- sklep spożywczo- przemysłowy prowadzony przez osobę fizyczną
- ścieżka rowerowa tzw. „szlak czerwony o długości 26,7 km biegnąca z Prabut , przez Sypanicę, Gdakowo, Orkusz, Laskowice, Szramowo, Kolonię Gąski.
- zotoczki autobusowe przy drodze do Orkusza na trasie Prabuty- Kwidzyn;
- niezagospodarowany teren za figurką Matki Boskiej, wykorzystywany jako boisko sportowe;
- jezioro Orkusz
- plaża i kąpielisko, mające charakter otwarty dla mieszkańców i turystów
- w bezpośrednim sąsiedztwie sołectwa znajduje się duży kompleks leśny
- wiele całorocznych i sezonowych domów letniskowych, będących w większości własnością mieszkańców sąsiednich miast.

4. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu

Obszarem o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne jest centrum wsi Sypanicy, w którym zlokalizowana jest świetlica wiejska wymagająca doposażenia a teren przy niej wymaga ogrodzenia i zagospodarowania, zwłaszcza że w tym samym budynku znajduje się kaplica, w której odprawiane są Msze Św. Świetlica wiejska stanowi bardzo ważne miejsce integracji społecznej mieszkańców Sypanicy. W bezpośrednim sąsiedztwie funkcjonuje remiza OSP.

Przy drodze na Kałdowo tuż za figurką Matki Boskiej znajduje się teren na boisko

sportowe, którego urządzenie zachęci młodzież i dzieci do uprawiania sportu.

Drugim miejscem spotkań mieszkańców zwłaszcza w okresie letnim jest plaża nad jeziorem Orkusz.

Mieszkańcy Sołectwa Sypanica, a razem z nimi mieszkańcy Orkusza jednomyślnie zdecydowali, że najważniejszym celem jest odnowa społeczna mieszkańców, budowana wokół wartości społecznych i kulturowych. Mieszkańcy chcą osiągnąć ten cel poprzez organizację zajęć sportowych, rekreacyjnych, oświatowych i artystycznych. Duże możliwości zrównoważonego rozwoju Orkusza i Sypanicy daje współpraca z Ośrodkiem Wypoczynkowym Związku Harcerstwa Polskiego. W sezonie, począwszy od maja do końca września ośrodek pełni rolę centrum, wokół którego toczy się życie w Orkuszu. Ośrodek organizuje spotkania, festiwale, dyskoteki, koncerty, zawody i inne imprezy, w których mogą brać udział mieszkańcy Orkusza i okolicznych miejscowości. Plan odnowy zakłada uściślenie tej współpracy i rozszerzenie na okres jesieni i zimy. W tym celu należy przeprowadzić modernizację budynku w Ośrodku ZHP. Celem adaptacji jest dostosowanie pomieszczeń do warunków szkoleniowo - noclegowych z pomieszczeniami na prowadzenie zajęć pozalekcyjnych w zakresie sportów wodnych dla dzieci i młodzieży i drużyny środowiskowej wsi Orkusz, Sołectwa Sypania i sąsiadujących wsi Gminy i Miasta Prabuty. Pomieszczenia ośrodka służyć będą również jako świetlica wiejska. Udostępnianie pomieszczeń odbywać się będzie nieodpłatnie. Mieszkańcy będą korzystać też z wyposażenia, mebli i sprzętu ośrodka. Całoroczna współpraca z ośrodkiem zaowocuje wieloma inicjatywami, pomysł opiera się na otwartości i elastyczności. Obie strony oferują pełną współpracę i zaangażowanie.

5. Analiza SWOT (Sypanica).

Silne strony	Słabe strony
● Plaża nad j. Orkusz położona w otulinie lasu; ● atrakcyjne tereny rekreacyjne położone w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora lub jego okolicy; ● brak w pobliżu jeziora przemysłu degradującego środowisko; cisza i spokój; ● w niewielkiej odległości od Sypanicy, już w Orkuszu znajdują się przepiękne lasy; ● znaczące walory krajobrazowe; ● silne więzi mieszkańców (imprezy okazjonalne, plenerowe, festyny); ● wysoki poziom zwodociągowania i ztelefonizowania wsi; ● zainteresowanie mieszkańców rozwojem infrastruktury technicznej; ● potencjał społeczny mogący służyć aktywizacji społecznej i integracji mieszkańców; ● zwiększająca się wiedza informatyczna; ● zaangażowanie młodzieży sprawami wsi; ● bardzo dobra współpraca z Ośrodkiem ZHP w Orkuszu, umożliwiającym zaplecze na różnego rodzaju uroczystości i imprezy kulturalno-rozrywkowe;	● Słabo rozwinięte usługi gastronomiczne; ● brak zagospodarowania terenu, urządzenia i wyposażenia na boisku sportowym w Sypanicy; ● świetlica - miejsca spotkań mieszkańców wymaga doposażenia; ● brak chodników, parkingu - co powoduje zagrożenie dla ruchu pieszych; ● brak chodnika prowadzącego nad jezioro; ● estetyka istniejącej infrastruktury; ● zły stan dróg lokalnych; ● brak kanalizacji i gazyfikacji; ● brak dobrego połączenia komunikacyjnego dla osób niezmechanizowanych; ● brak szkoły na terenie wsi; ● brak motywacji do zdobywania wykształcenia. ● brak sklepu w Orkuszu;
Szanse	Zagrożenia
● możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne na rozwój społeczno-ekonomiczny wsi; ● rosnąca aktywność turystyczna oraz wzrost zainteresowania aktywnym wypoczynkiem i agroturystyką; ● aktywizacja środowiska głównie młodzieży; ● zwiększająca się wiedza informatyczna; ● rosnące zapotrzebowanie na inwestycje infrastrukturalne; ● rozwój tendencji do budowania gospodarki opartej na wiedzy i społeczeństwie; ● ● możliwość uzyskania dotacji na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków; ● współpraca z organizacjami pozarządowymi; ● tereny, które nadają się do zagospodarowania turystycznego. ● osiedlanie się ludzi szukających ciszy i spokoju ● miejsca pracy dla ludności miejscowej.	● migracja zarobkowa mieszkańców wsi, rozszerzenie rynku pracy w związku z uczestnictwem Polski w UE; ● niskie kwalifikacje osób bezrobotnych, szczególnie z terenów wiejskich; ● duże problemy ze zmianą mentalności osób bezrobotnych z terenów wiejskich; ● wolno powstająca infrastruktura techniczna; ● brak dobrego połączenia komunikacyjnego dla osób niezmechanizowanych; ● spadająca dochodowość gospodarstw rolnych; ● duża ilość wnioskujących o środki europejskie na rozwój społeczny i ekonomiczny,

6. Opis przedsięwzięcia

W Sypanicy obszarem o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne jest centrum wsi, w którym zlokalizowana jest świetlica wiejska wymagająca doposażenia a teren przy niej wymaga ogrodzenia i zagospodarowania, zwłaszcza że w tym samym budynku znajduje się kaplica, w której odprawiane są Msze Św. Świetlica wiejska stanowi bardzo ważne miejsce integracji społecznej mieszkańców Sypanicy. W bezpośrednim sąsiedztwie funkcjonuje remiza OSP.

Mieszkańcy Sypanicy posiadają potencjał, pomysły i potrzeby organizowania imprez kulturalno- rekreacyjnych. W tym zakresie zamierzają ściśle współpracować z Miejsko Gminnym Ośrodkiem Kultury w Prabutach. Wyremontowana i doposażona świetlica służyć będzie wszystkim mieszkańcom wsi przez cały rok. Pozwoli rozwijać umiejętności, ukierunkowywać zainteresowania i miło organizować wolny czas. Zakres rzeczowy obejmować będzie: doposażenie świetlicy, wykonanie ogrodzenia pozwalającego na zagospodarowanie terenu bezpośrednio przyległego do budynku, położenie płytek „polbruk” na chodnikach wejściowych.

Przy drodze na Kałdowo tuż za figurką Matki Boskiej znajduje się teren na boisko sportowe, którego urządzenie zachęci młodzież i dzieci do uprawiania sportu.

Koniecznym jest również urządzenie placu zabaw dla dzieci, wyposażonego w odpowiedni sprzęt i urządzenia.

Drugim miejscem spotkań mieszkańców zwłaszcza w okresie letnim jest plaża nad jeziorem Orkusz.

Mieszkańcy Sołectwa Sypanica, a razem z nimi mieszkańcy Orkusza jednomyślnie zdecydowali, że najważniejszym celem jest odnowa społeczna mieszkańców, budowana wokół wartości społecznych i kulturowych. Mieszkańcy chcą osiągnąć ten cel poprzez organizację zajęć sportowych, rekreacyjnych, oświatowych i artystycznych. Mieszkańcy zdają sobie sprawę z zagrożeń jakie niesie współczesny świat, dostęp do informacji, upadek wartości moralnych i społecznych. Chcąc

przeciwdziałać tym zagrożeniom i patologiom należy umożliwić wykorzystanie lokalnych zasobów zarówno materialnych jak i społecznych dla zrównoważonego rozwoju miejscowości. Duże możliwości zrównoważonego rozwoju Orkusza daje współpraca z Ośrodkiem Wypoczynkowym Związku Harcerstwa Polskiego. W sezonie, począwszy od maja do końca września ośrodek pełni rolę centrum, wokół którego toczy się życie w Orkuszu. Ośrodek organizuje spotkania, festiwale, dyskoteki, koncerty, zawody i inne imprezy, w których mogą brać udział mieszkańcy Orkusza i okolicznych miejscowości. Plan odnowy zakłada uściślenie tej współpracy i rozszerzenie na okres jesieni i zimy. W tym celu należy przeprowadzić modernizację budynku w Ośrodku ZHP. Celem adaptacji jest dostosowanie pomieszczeń do warunków szkoleniowo - noclegowych z pomieszczeniami na prowadzenie zajęć pozalekcyjnych w zakresie sportów wodnych dla dzieci i młodzieży i drużyny środowiskowej wsi Orkusz, Sołectwa Sypania i sąsiadujących wsi Gminy i Miasta Prabuty. Pomieszczenia ośrodka służyć będą również jako świetlica wiejska. Udostępnianie pomieszczeń odbywać się będzie nieodpłatnie. Mieszkańcy będą korzystać też z wyposażenia, mebli i sprzętu ośrodka. Całoroczna współpraca z ośrodkiem zaowocuje wieloma inicjatywami, pomysł opiera się na otwartości i elastyczności. Obie strony oferują pełną współpracę i zaangażowanie, projekt dotyczy przecież miejscowości, w której pracują i żyją. W późniejszych latach planowane są dalsze prace w ośrodku: modernizację plaży i kąpieliska, mające charakter otwarty dla mieszkańców i turystów, - remont amfiteatru, służącego do przeprowadzenia zajęć integracyjnych i rekreacyjno – kulturalnych, modernizacja i rozbudowa parkingu usytuowanego w obrębie kąpieliska na potrzeby turystów i utworzenie ścieżki dydaktyczno - rekreacyjnej w obrębie jeziora Orkusz.

Świetlica wiejska w Sypanicy

Plaża nad Jeziorem Orkusz

Teren pod budowę boiska sportowego

7. Opis planowanych zadań inwestycyjnych oraz przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną wraz z harmonogramem ich wdrażania.

Planowane zadania inwestycyjne oraz przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną	Cel	Zakres/opis zadania	Harmonogram realizacji	Kwota oraz źródła jej uzyskania
Zagospodarowanie terenu wokół budynku świetlicy i wykonanie ogrodzenia	Rozwój społeczny mieszkańców	• zagospodarowanie terenu, ułożenie chodnika z kostki betonowej „polbruk”, nasadzenie drzew i krzewów ozdobnych); • wykonanie ogrodzenia oddzielającego budynek świetlicy od prywatnej posesji;	2011-2017	10 tys. zł (środki własne, dofinansowanie ze środków unijnych)
Doposażenie świetlicy wiejskiej	Poprawa funkcjonalności świetlicy wiejskiej, integracja społeczności	• Zakup krzeseł szt. 50 • zakup stolików szt. 10 • zakup stołu bilardowego • zakup gry „piłkarzyki”, tablicy edukacyjnej i gier planszowych;	011- 2016	12 tys. zł (finansowanie ze środków zewnętrznych- dotacje z funduszy unijnych i innych)
Estetyzacja wsi	Kształtowanie wizerunku wsi, promocja wsi	• Organizacja konkursu na najbardziej zadbane gospodarstwo we wsi	2012-2017	1 tys. zł (środki własne)
Organizacja imprez sportowo – rekreacyjnych i okolicznościowych	Rozwój sportu, rekreacji i turystyki, integracja społeczności lokalnej	• Współpraca z Miejską Halą Sportową w Prabutach – organizacja konkursów i imprez sportowych dla dzieci i młodzieży • Współpraca z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury w Prabutach – organizacja Dnia Kobiet, festynów dla mieszkańców, organizacja dożynek sołeckich	Corocznie	1 tys. zł (fundusz sołecki)
Budowa placu zabaw i urządzenie boiska sportowego	Poprawa infrastruktury, integracja społeczności lokalnej oraz szerzenie kultury fizycznej	• Wyznaczenie i przygotowanie terenu na montaż placu zabaw i pod boisko sportowe • wyposażenie w ławki i ławko- stoły; • montaż placu zabaw z gotowych elementów ogrodzenie i oznakowanie terenu • przygotowanie płyty boiska • montaż bramek do gry w	2015	10 tys. zł (finansowanie ze środków zewnętrznych- dotacje z funduszy unijnych i innych)

		- piłkę nożną • zakup piłek do gry oraz siatek		
--	--	---	--	--